

Eiropas labākie inovatori diskutē par aprūpes robotu izveidi Latvijā

23. novembrī Rīgā svinīgā pasākumā labklājības ministrs Uldis Augulis un Latvijas Samariešu apvienības direktors Andris Bērziņš pasniedza atzinības rakstus tām piecām Latvijas pašvaldībām (Skrundas, Smiltenes, Balvu, Ventspils un Jelgavas novadu pašvaldībām), kuras pirmās Latvijā savos novados izveidoja un ieviesa kompleksu aprūpes mājās risinājumu “Samariešu atbalsts mājās”, kas tikko iekļuvis Eiropas Komisijas Sociālo Inovāciju konkursa finālā (EC Social Innovation Competition). Pēc atzinības rakstu pasniegšanas notika diskusija par inovatīviem risinājumiem sociālajā jomā nākotnē, piemēram, aprūpes robotu izveidi Latvijā. „Kāpēc tieši inovatīvi risinājumi ir tik būtiski sociālajā jomā? Latvijā aizvien daudz senioru dzīvo laukos, nomaļās vietās, iespējams pat bez ērtībām. Bet vienalga mājas ir īpaša vieta, no kuras viņi nevēlas doties prom. Taču cilvēki vēlas dzīvot cieņpilnu dzīvi savās mājās, spējot par sevi parūpēties. Skaidrs, ka sociālās aprūpes centri pastāvēs un daļa cilvēku tajos saņems nepieciešamo atbalstu. Tomēr inovatīvi un alternatīvi sociālie pakalpojumi ir liels solis pretim cilvēku iespējām dzīvot patstāvīgu un cieņpilnu dzīvi savās mājās, kur viņi jūtas labi, droši un piederīgi,” saka labklājības ministrs Uldis Augulis. „Tāpēc no sirds vēlos izteikt atzinību par spēju uzdrīkstēties, par drosmi riskēt un noticēt idejai, ka tik inovatīvu pakalpojumu varēsiet nodrošināt ilgtermiņā. Es novērtēju jūsu pārliecību, ka aprūpei ir jādodas pie cilvēka, nevis otrādi. Ne velti Latvijas vārds veiksmīgi izskan pasaulē arī sociālo pakalpojumu jomā. Tāpēc paldies Balvu, Jelgavas, Ventspils,

Skrundas un Smiltenes novadam par noticēšanu alternatīvām iespējām uzlabot savu iedzīvotāju dzīvi," pasniedzot Labklājības ministrijas Atzinības rakstus, sacīja ministrs. „Ja cilvēka patstāvīgā dzīvesvieta ir laukos, tad tas nedrīkst būt kā sods vai pazemojums. Ja aka ir pagalmā, vai „sirsniņas māja” aiz stūra, bet spēka vairs nav tik daudz, tad tikai tamdēļ tam nevajadzētu būt iemeslam, lai pārceļtos uz aprūpes centru vai turpinātu cīņu viens pats savā lauku viensētā. Tāpēc esam pateicīgi par mums dāvāto uzticību ieviest šo unikālo pieredzi savā novadā tām pašvaldībām un sociālajiem dienestiem, bez kuriem šis pakalpojums nebūtu realizēts dzīvē,” pasākumā puda Latvijas Samariešu apvienības direktors Andris Bērziņš. Pasākuma otrajā daļā notika diskusija “Sociālo inovāciju attīstība pašvaldībās” par nākotnes inovācijām sociālajā jomā pašvaldībās. Diskusijā tika runāts par tendencēm aprūpes modernizācijā Eiropā, iespējām nākotnē izmantot brīvprātīgā darba resursus un modernās informāciju tehnoloģijas, kā arī jaunas inovācijas – piemēram, Latvijas Samariešu apvienība iecerējusi uzbūvēt aprūpes robotus, kas palīdzētu aprūpes darbiniekiem veikt smagākus ikdienas darbus lauku viensētās. Pasākumā RTU Datorzinātnes un Informācijas Tehnoloģijas fakultātes Mākslīgā Intelektā un Sistēmu Inženierijas katedras vadošā pētniece Dr.sc.ing. Ilze Andersone prezentēja robotu izmantošanas iespējas un praksi pasaulē. Kā aktuālie pētījumu virzieni mājas aprūpē ir inovatīvi robotikas risinājumi sociālās aprūpes nozarē, tehnoloģijas psiholoģiskai labsajūtai, digitālie asistenti un atbalsta platformas. Kā diskusijā stāsta Ilze Andersone, ar katru gadu pasaulē pieprasījums pēc robotiem pieaug un īpaši visstraujāk aug patērētāju robotu tirgus, kam pieskaitāmi arī aprūpes vajadzībām izmantojamie roboti. Pašvaldības un sociālie dienesti uz inovatīvām idejām lūkojas ar lielām cerībām, minot to, ka kādreiz arī „veļasmašīna tika uzlūkota kā utopiska nākotnes inovācija”. Saskaņā ar Eiropas Komisijas atzinumu, Latvija ir spējusi radīt un attīstīt vienu no 10 labākajiem inovatīvajiem sociālajiem pakalpojumiem Eiropā, konkurējot ar 1408 projektiem no 40 valstīm. Pasākumā tika sveiktas Skrundas, Smiltenes, Balvu, Ventspils un Jelgavas novadu pašvaldības un šo novadu sociālie dienesti, kas iesaistījās inovatīvās idejas realizēšanā jau no pirmās dienas, līdz ar ko šī ideja ir rezultējusies kā stabils un ilgtermiņa pakalpojums ar atpazīstamību gan Latvijā, gan arī ar interesi to realizēt citās valstīs. Eiropas Komisijas Sociālo Inovāciju konkurss ir Diogu Vaškonseluša piemiņas balvas izcīņa, ko jau trešo gadu rīko Eiropas Komisija visās Eiropas valstīs. 2015.gadā konkursā tika iesniegti 1408 pieteikumi no 40 valstīm. Latvijas Samariešu apvienības iniciētais un sadarbībā ar pašvaldībām 2014. gadā uzsāktais aprūpes risinājums - „Samariešu atbalsts mājās” ir atzīts par vienu no 10 finālistiem. Tas ir vienīgais projekts finālā no Baltijas valstīm un Ziemeļeiropas reģiona. 25.novembrī Briselē plānota finālistu tikšanās un apbalvošana. Līdzās Latvijai starp 10 finālistiem ir kļuvuši projekti no Beļģijas, Itālijas, Vācijas, Grieķijas, Horvātijas, Īrijas, Polijas, Francijas, Bosnijas un Hercegovinas. Konkurss rīko Eiropas Komisija un atbalsta organizācijas “Nesta”, “Kennisland”, “Shipyard”, “Impact Hub” un “Matter&Co”. Kā jau iepriekš vēstīts, pakalpojumu komplekss „Samariešu atbalsts mājās” Latvijā nodrošina kvalitatīvu un pieejamu aprūpi un palīdzību vientuļiem, veciem cilvēkiem lauku reģionos, kā arī cilvēkiem ar invaliditāti. Pirms vairāk nekā gada, kad tika atklāta „Samariešu atbalsts mājās”, darbība Skrundas, Smiltenes, Balvu, Ventspils un Jelgavas novados. Samariešu atbalsts mājās kompleksa ietvaros tiek nodrošināta diennakts

saziņa, izmantojot "Drošības pogas" sistēmu, palīdzība ikdienas darbu veikšanā, kā arī personiskā aprūpe, izmantojot īpaši šiem mērķiem uzbūvētas un aprīkotas automašīnas, kurās ir izveidots pārvietojams aprūpes birojs, ar diviem autonomās strāvas ģeneratoriem, dušu ar silto un auksto ūdeni, tualeti, gāzes plītiņu, ledusskapi, veļas mazgājamo mašīnu, specializēto aprīkojumu pēdu kopšanai un matu griešanai, t.i. ar visu nepieciešamo, lai augsta līmeņa aprūpi varētu veikt cilvēka ierastajā dzīves vietā. Šādas automašīnas ir pasaules līmeņa novitāte un līdz šim nevienā valstī vēl šāda ideja nav īstenota. Kopš pakalpojuma uzsākšanas brīža pakāpeniski šīm 5 pašvaldībām ir pievienojušās vēl virkne novadu, kuros izmanto šos pakalpojumus. Par šo pakalpojumu izveidots arī video - https://www.youtube.com/watch?v=_1q-YKGjllw; savukārt aprūpes robota ideja ieskicēta šajā video - <https://www.youtube.com/watch?v=ehwJQazbyag> Informāciju sagatavoja: Baiba Pare, Latvijas Samariešu apvienības komunikācijas speciāliste Tālr. 28618033 e-pasts: baiba.pare@samariesi.lv